

Something is happening, but you don't know what it is, do you, Mr. Jones?

— spørger en gruppe Rødstromper, der er trætte af at lave the til revolutionen og af at leve under det gamle kønsrollemønster, som det fortsætter ikke bare hos de ældre og konservative, men også hos de freste venstreorienterede, hippierne og ,paneldrengene'

Af LISBETH DEHN HOLGERSEN, ÅSE LADING, NINON SCHLOSS OG MARIE-LOUISE SVANE

HVAD er en rødstrømpe? Hvis man skal domme efter pressem, er det nogle sjællede piger, der laver grin med garden og stjerter op og ned ad stroget med balloner i brystholderen. Hvis fa'en vil de piger? kunne hr. Jensen med rette spørge, for han har aldrig nogensinde fået ordentlig besked. Det får han heller ikke i denne omgang, men vi skal gøre vort bedste, for i det mindste at "tune" ham ind på en lille del af problematikken.

Baggrunden for vor adfærd er, at vi ønsker nogle nye spillerregler, for vi et gennemgående mognethed over de gamle. Men desværre befinder vi os i samme situation, som alle andre revolutionære for os: der er en lang rekke ting vi siger absolut nej til, men hvad nyt vi vil sige ja til, er stadig en noget uafklaret sag for os. Til undskyldning herfor kan fremføres, at eftersom vor bevidsthed er skabt af vor hidtidige væren, så er det en vanskelig sag at stable en stor suffic vision på benene, som ikke bare vil være en negation af det bestående kønsrollemønster, men som også er et konstruktivt alternativ til det. Alligevel fremtræder vi på den mest ublufordelige måde, eftersom vi mener, at vi har det historisk betydede øjeblik på vor side.

Medlemmerne af den første rødstrømpegruppe tilhører en generation, som har sparket ret kraftigt i logosoven. Vort mål er at sparke i logosoven både inden for og uden for vor egen generation, eftersom kønsrollemønstret næsten er det samme begæster. Vi vil lægge en bombe under såvel de freste venstreorienterede og hippierne som de fortalte højreorienterede. Ingen skal føle sig sikker, at ingen er sikker.

Man har inden for vores egne kredse beskyldt os for at lave falske skillelinjer, fordi vi hævder, at der er en interessemodstøtning mellem mænd og kvinder. Vi mener naturligvis, at der ikke burde være nogen, men de faktiske forhold viser, at det er der. Hvis man definerer mennesker ud fra det de gør, så kan det menneske, der laver til revolutionen ikke have samme interesse som det menneske, der laver revolutionen. Samme interes-

semodsætning mellem mænd og kvinder eksisterer også i alle andre samfundsgrupper. Derfor mener vi, at for vi virkelig kan tage stilling til, om vi vil have en revolution eller ej, så må kvinderne lave en revolution på tværs af alle samfundsklasserne — og så kan vi ellers begynde at snakke om tingene som menneske til menneske. Hvis man definerer kultur som problemeløsningsmekanisme, så kræver vi, at kontrolproblemets løsning på en ny måde, og derfor mener vi, at en kulturrevolution på dette område er på sin plads nu.

HVAD der faktisk vil komme ud af nyordningen mellem kønnene, efter at den kapitalistiske produktion er ophørt, er ikke til at forudse — det kan egentlig kun ses negativt, nemlig som det, der må falde bort. Fr. Engels

Mona Lisa rider tanke

D A JEG var omkring fire år, var min yndlingsbog "Peter Plys". Han gik altid rundt og besøgte sine venner og spiste honning. Sådan en tilværelse var lige noget for mig. En dag sad jeg sammen med min mor og kiggede på billederne. Der var et særligt godt et med Peter Plys og pige, der havde dyrene. De sad sammen med grislingene i regnen. Den dreng er vel nok heldig, sagde min mor. Sikker i min tegnepapir jeg, at det da var en pige. Hun havde langt hår og gik med en slags kjole. Så forklarede min mor at drengen så sådan ud i gamle dage og desuden hed han Jacob. Jeg sad længe og tænkte på, at det mæske var rigtigt, at kun drengen hed Jacob og at folk i det hele taget så mærkelige ud i gamle dage. Pludselig følte jeg at det så alligevel ikke var mig, der sad der i regnen med mine venner. Det var jo en dreng. Og så gæded jeg.

Hvordan Mona Lisa lært at smile sit anemonesmil

D A VI var mindre fik vi — udover Peter Plys — også fortalt en masse gode historier om små modige og røske Hansamer, der kørte rundt i fabelagtige universer, gattede svære gader, mødte mærkelige dverge, fældede enorme drager, og som så på sidste side blev gift med den overjordiske prinsesse. De oplevede en masse spændende ting, klarede en masse farlige situationer, havde det i det hele taget skildeskabet.

Der var også andre historier: Anders And og hans for det meste mande-kollegør: Von And, Guf, Højben, Gearles, Mickey, Fedtmule, Stygge Ulv. (Walt Disney-ligningen går op på denne måde: dyr (and) = menneske = mand). — Eller også Gjengehodningen eller Ivanhoe eller ... dem alle sammen.

Det gik med alle disse små og store mænd eller ænder nogenlunde efter samme mønster. De oplevede verden, handlede i den, rejste fra sted til sted, flyttede forhindringer, vandt over det slette — og fik så prinsessen.

Naturligvis oplevede vi helten med dog modgang lige så entusiastisk som vores medtænende brodre. Voress fantasi og identifikationsveje var ikke forskellig fra deres. Men til forskel fra dem kom vi til at identificere os med et kon, der ikke var vores eget. Verden eksisterede kun gennem den omkringfattende helts øjne, vi var ikke klogt nok til at distancere vores hun-jeg fra fortællingen og først sætte identifikationen ind på sidste side, hvor prinsessen blev set og ikke så, blev fået og ikke fik.

På et eller andet tidspunkt lagde vi historiene på hylden og gik ud i verden for endelig at gøre noget ved den. Og her blev vi så for første gang overrumplet af det evindelige bagslag, man får i hovedet i mændenes verden. Vi var nægtigt utsatte på at gøre noget, men opdagede nu at mange af de ting, vi gerne ville gøre, på forhånd var reserverede: MEN ONLY.

Man (mænd) kan tage ud at seje, tage på tommelen til Tibet — piger kan ikke, de kan tage på husholdningskøkken, når det går højt, på højskole. Man (mænd) kan spille sammen i orkestre på steder, hvor det sker noget — piger kan hækle trojer og huer sammen med

veninderne fra høj- og husholdningskøkken. Men (mænd) kan gå på breverdinger, møde "folk" og jagte "damet" — påne piger kan blive hjemme.

PÅ DETTE tidspunkt er det, vi bliver klar over, at vi godt kan pakke al vores energi og vilje sammen, at vi simpelthen har taget galt bestik af vores identitet. At vi ikke er subjekter der skal realisere os selv i verden, men at vi skal vente, VENTE passivt os til den sidste halve side af historien, hvor vi så fanden gale mig skal vise os i al vores præsæt glamour, i vores objektrolle, men så fanden gale mig flatterende objektrolle.

Konoret så langt i vores indsigt, oginden frustrationen blokerer os totalt, begynder vi at spekulere på, hvordan man bedst udnytter en frustration og tømmer den for muligheder. Nodlerer nogen kvinde. Hvordan kan man handle, samtidig med at man ikke-handler, hvordan kan man ikke-bare-vente, samtidig med at man faktisk-bare-venter. Kvindelist er uden ende.

Eftersom vor rolle i historien er diminutiv og noget fastlagt, investerer vi al vores ventetid og energi i at kunne leve prima-supera op til den — for dog at få nogen identitet at bide i. Rollen er seksuel, vores identitet bliver seksuel. Vi er skideseksuelle for ikke at skuffe den hårdtprøvede helts forventninger, for ikke at risikere at blive droppet i sidste øjeblik. Derfor tilbringer vi ventetiden med at hækle smarte trojer og sjaler, som vi selv lårer ud i. Nodlerer nogen kvinde. Derfor snakker vi med højskoleveninderne om, hvordan vi skal få det (os) til at lykkes, hvilken make-up, hvilken frisure, hvilken attrap. Vi stiver hinanden af med gossip om alle vores erfaringer med mænd, vi sidder og prøver sammen at beregne situationen og legge strategien. Vi udvikler en umådelig psykologisk sans i kærlighedsanlægnder — kvinder har nu mere forstand på følelsen — vi spinder et psykologisk net, som vi snedigt forsøger at sænke ned over vores stakkels omkringfattende og rænkelse højt, hovedperson og bedre halvdelen. Det plejer oven i købet at lykkes.

Så selv om vores forhold til verdenskortet er et andet end da vi var to og endnu troede vi kunne erobre det hele, fordi vi glæmte at tage vores kon i betragtning, så har vi dog nu gjort en større erobring, ved at lade os erobre af hælen. Han er nemlig blevet hele vores verden. Thi det er ikke uden grund, som det gamle mundhund siger, at kvindelist er uden ende.

Mona Lisa på roven

H ØVEDANGREBSPUNKTET er ikke kvindediskrimination, men kapitalismen med alle dens folger: forbrugerisme, militarisme, racisme, sexism etc. Vi nægter at se kvindesagen isoleret, det er en atomisering, som kun tjener det bestående samfund. "Den ulykkelige krig i Vietnam", "historien" har forfærdet kvinderne — det er en afledningsmanøvre fra ondets rod til dets resultater. Krigen og diskriminationen er ingen naturkatastrofe, men en logisk følge af systemet.

Parlementeren med torre tal og facts, som beviser, at kvinderne er utsat for diskrimination — lønnesigts, uddannelsesmessigt, seksuelt, psykologisk, politisk — nyter ikke. Det har Dansk Kvindesamfund forsøgt i 50 år. Kvinderne må handle, organiserer sig, solidariserer sig, udvide deres egen selvbevidsthed, udvikle en ny kollektiv bevidsthed om deres fælles situation. Vi — de påne borgerdøtre — indoktrineres til at acceptere et socio-økonomisk system, der tildeler kvinder en underordnet position. Passiv, underlegen, afhængig, isoleret og den mest udvært af alle: den hjemmebejdende husmor.

Isolationen af den enkelte kvinde er en forudsætning for mandens overherredømme. Fra små af har vi fået at vide af vore mødre, hvordan vi skal være: blide, eftergivende. Og selv om man ikke var det, skulle man spille det — det kom man længst med, sagde modtrene. Der begyndte indlæring af

vaginalmagt-begrebet. Kan du ikke nå dit mål ad den lige vej, så prøv bagvejen. Og i øvrigt, selv om du kunne nå det ad den lige vej, så tag heller bagvejen, det kan mændene bedst lide. Det gir dem følelsen af at være noget, og så kan du smørem om din lillefinger og få dem til alt — bagefter.

Den almindelige uddannelse af piger lægger vægt på servicefagene: madlavning, maskinskrivning, sprog. Vi tyses ind i lavere indtrætningsgrupper og blir ute af stand til at oprettholde en levestandard, der aktiviteter med mændens, og tvinges således til at anskaffe en forsørger, hvis vi ønsker samme økonomiske forhold. Midlet dertil er indbyrdes konkurrence, målet høj social status.

Hvis man så føler sig *lost* i det ries? Ikke vil gi ind på de præmisser, føler sig nedværdiget af dem, hader andre kvinder, fordi de har haft mere succes, frygter konkurrenterne, forægter dem under et, og griner sit indoktrinerede grin over kvindeslagskvinder? Så har man nægt nulpunktet. Man er slaven med slavemoral, tante Tom the good nigger, som hader sig selv og kun elsker Massa — den hvide, hvide mand. Nulpunktet.

Førsta. Hvordan? Ud i næset igen? Nej. Ødelægger næset, hader Massa. En sjældlig holdning til fjenden er et hundestegn. Men siger man: et kapitalisten ikke offer for kapitalismen, såvel som manden for mandssamfundet? Og er sjælden da ikke systemet? Nej. Kapitalisten kan opgive kapitalen og manden sin rolle. Den hvide kapitalistmand er ikke et offer. Han oprettholder et system, han selv også har visse gener af, men trods alt flere privilegier, og derfor skal kampen føres mod ham. Thi kapitalisme, konsdiskriminering eksisterer ikke som platoniske ideer uaflaagig af eksistensen af mennesker. Kapitalismen forudsætter kapitalisten, mandhærdet mod manden. At have et system er totalt ufarligt for systemet. Vi må komme så idt at vi tor have Vorherre, den Vorherre, der oprettholder de uverdige forhold. Vort masochistiske selvheds passivitet må omformes til udadrettet følelsesaktivitet.

I næste fase kan vi så igen gå i rette med os selv, fordi vi i 6000 år fandt os i det. Så meget frigjort selvhed forenet med så megen sestersolidaritet er vores lunte under det teknokratisk-bureau-kratisk-kapitalistiske hvide mandssamfund.

D ET (= det monogame ægteskab) var den første familieform, som ikke var grundet på naturlige, men på økonomiske hensyn, nemlig privat-ejendommens sejr over den oprindelige naturlige fellesselvdom. Mandens hærdedom i familien og avlingen af born, som kun kunne være hans, og som var bestemt til at leve hans rigdomme — det var den eneste formål med enkeltægteskabet. (Fr. Engels: Kvindekonvens verdenshistoriske nedslag).

M IN Ole-mand er herlig, og af og til besværlig, travl med dit og dat, arbejde, hobby og tusind andre ting. Men jeg kender hans store svaghed, og det er min bedste lokkemand ... Dufstende hjemmebagt — så dukker han ligesom tilfældigt op — ja vejen til mandens hjerte...

Mona Lisa på venstrefronten

S Å ER der venstrefronten med alle de rare progressive drønge, der sidder i panelerne og fortæller os alt det rigtige. Pigerne sidder nemlig ikke i panelerne, vi sidder dermede og mener alt det rigtige.

HØJ HYLDEST til den elskende kvinde: Og aldrig lukkede dine kys mine lader så at jeg ikke højt kunne udskrive sandheden i de sagte undertrykkelsens dr...

(Wolf Biermann).

Vi sidder blandt andet og mener noget om, at borgerlige kønsroller er latterlige og ubrugelige — paneldrenge analyserer også fenomenet fra

forsøger at blive klar over, hvad det egentlig vil sige at være menneske. Man grüber tilværelsen an på en ny måde, idet man holder op med at sige "jeg skal rigtig til at leve, når ..., når ..., når ..." og i stedet siger "jeg skal rigtig til at leve lige nu". De "høje" nu-oplevelser er imidlertid kun en nødvendig men ikke en tilstrækkelig forudsætning for, at verden kan komme til at se anderledes ud, for lige så stor betydning de har for den indre revolution, lige så lidt betydning har de for den ydre, hvilket medfører kravet om et dialektisk forhold mellem disse to former for revolutionær virksomhed.

Lige som alle andre sociale grupper er også hippiegruppen tegnet af mænd. Disse mænd ser ganske vist androgyn ud, men det skal man ikke lade sig narre af, for de er lige så meget mænd som ulve i færeklaðer er ulve. Det er stadiig manden, der er hovedet, og kvinden, der er kroppen. Stadiig manden, der taler, og kvinden, der lytter. Stadiig manden, der kommer, og kvinden, der venter. Stadiig manden, der stræber ud over sig selv, og kvinden, der ikke streber længere end til manden.

Dette reaktionære kønsrollemønster inden for etellers forholdsvis progressiv samfundsgruppe kan skyldes tre ting: For det første at der må sidde en masse rester af en indoktrineret borgerlig kønsrolleopfattelse i enhver hippie. For det andet at hippierne, der forsøger at skabe sig et nyt verdensbillede på indisk og kinesisk filosofi, samtidig kommer til at overføre disse kulturers konsoldefordeling på deres egen tilværelse. For det tredje at hippigruppens romantiske livsholdning får hippimændene til på samme måde som romantikkens mænd at projicere alle deres poetiske og mystiske forestillinger ud i kvinden. Det sidste afspejles tydeligt i beat-tekster, der til handler om markværdige objektdamer ("Lucy in the Sky with Diamonds", "She's Like a Rainbow", "pat Song" osv.) samt om de eksistensbesvarede subjektmænds problematiske forhold til objektdamer i al almindelighed ("It aint me, Babe", "Just Like a Woman" osv.).

H UN ER den altforbundne moder jord. Hendes ocean har tidevand, føler mændens trækken, der inspirerer hundens hylde og som lokker hendes sovnsgengere til at strefje om besatte og ubevidste, og bevirger kvinden til at menstruere — hendes krop modtager budskabet og giver hyldest til sin datter mænden.

(Fra "Sammen", nr. 1, oversat tekst fra The Oracle of Southern California).

N AR MAN starter sin karriere som hippi-pige, gør man det ud fra de samme forudsætninger som hippifryne, men man opdager hurtigt, at man ikke sådan uden videre kan træde ind i en gruppe på samme måde som en fyrt med langt hår og chillum kan. Hippigrupperne er mandsgupper som man som pige kan knække sig ind i og ud af, og derved er disse grupper lige så reaktionære som det samfund de postulerer at være et alternativ til.

Her som alle andre steder er det naturligvis pigerne egen skyld, at de finder sig i deres egen passivitet og øjenlyndig elsker den. Men en dag må skellen falde fra deres øjne, og de må se at deres egen tilværelse indeholder de samme muligheder som mændenes tilværelse, og at det bare er et spørgsmål om at udnytte mulighederne i stedet for at blive ved til tilhøre den gruppe af mennesker, der aldrig selv laver noget, men kun beundrer at andre gider, tor, har talent osv. Den dag bliver sken, hvor det er lige så naturligt, at piger laver en beatgruppe, et kollektiv eller foretager en rejse til Himalaya som det er at mænd gør de ting.

"Look at that stupid girl!", synger Rolling Stones, og at pige er stupid, det har de fuldstændig ret i, men at pige skal blive ved med at være det, det må hun gøre alt muligt for at forhindre.